

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 07.02.2006, sp. zn. 29 Odo 970/2005, ECLI:CZ:NS:2006:29.ODO.970.2005.1

Číslo: 8/2007

Právní věta: Podpisy na odstoupení od smlouvy o převodu obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným a na odvolání účinků tohoto odstoupení musí být úředně ověřeny.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 07.02.2006

Spisová značka: 29 Odo 970/2005

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obchodní společnost

Předpisy: § 115 odst. 3 předpisu č. 513/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem ze dne 1. 3. 2005 V r c h n í s o u d v Olomouci změnil rozsudek K r a j s k é h o s o u d u v Ostravě ze dne 14. 10. 2003 v rozsahu, ve kterém zamítl návrh na zaplacení 1 210 000 Kč s 19% úrokem z prodlení z částky 500 000 Kč od 13. 8. 1999 do zaplacení, 15% úrokem z prodlení z částky 470 000 Kč od 13. 8. 1999 do zaplacení, 15% úrokem z prodlení z částky 240 000 Kč od 13. 8. 1999 do zaplacení a 883 300 Kč, a uložil odpůrci, aby navrhovateli tyto částky zaplatil jako část sjednané ceny s úrokem z prodlení a smluvní pokutu za pozdní úhradu ceny dle smlouvy o převodu obchodního podílu ve společnosti B., spol. s r. o., (dále též jen „společnost“) uzavřené dne 22. 4. 1996 (dále též jen „smlouva“). Ve zbývajícím rozsahu rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.

V odůvodnění rozsudku odvolací soud především uvedl, že se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že mezi účastníky došlo dne 22. 4. 1996 platně k uzavření smlouvy o převodu obchodního podílu v B., spol. s r. o., (dále též jen „smlouva“) a mimořádná valná hromada společnosti s tímto převodem vyslovila souhlas. Navrhovatel splnil svůj závazek převést na odpůrce obchodní podíl, odpůrci vznikla povinnost zaplatit cenu v dohodnutých splátkách, přičemž bylo prokázáno, že odpůrce této povinnosti beze zbytku nedostál.

Navrhovatel poté, co poskytl odpůrci další lhůtu k plnění, dopisem ze dne 16. 7. 1996 od smlouvy odstoupil pro nezaplacení dvou splátek ceny. Toto odstoupení hodnotil odvolací soud jako platné. Dne 16. 8. 1996 poskytl odpůrce další část plnění ze smlouvy, a to převodem akcií společnosti T., a. s., na navrhovatele. O tom účastníci sepsali listinu, ve které prohlásili, že převodem akcií došlo ke splnění článku II., bodu 1 smlouvy o převodu obchodního podílu ve společnosti B., spol. s r. o. Z toho

odvolací soud dovodil shodnou vůli obou stran plnit smlouvu a dospěl k závěru, že navrhovatel podle ustanovení § 349 odst. 1 obch. zák. „odvolal“ účinky odstoupení od smlouvy a odpůrce s tímto odvoláním souhlasil, čímž došlo „k obnovení“ dohodnutých závazků ze smlouvy. Odpůrce však sjednanou část ceny ve výši 1 210 000 Kč (zvýšenou o úrok z prodlení) neuhradil a nezaplatil ani smluvní pokutu za prodlení s úhradou ceny, která za dobu od 13. 8. 1999 do 12. 8. 2003 činí 883 300 Kč. Odvolací soud proto odpůrci uvedené povinnosti uložil.

Proti měnícímu výroku rozhodnutí odvolacího soudu podal odpůrce dovolání. Co do jeho přípustnosti odkázal na ustanovení § 237 odst. 1 písm. a), co do důvodů na ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., jehož prostřednictvím vytýká odvolacímu soudu nesprávné právní posouzení věci. Nesprávné právní posouzení věci spatřuje dovolatel především v tom, že odvolací soud opřel závěr o důvodnosti návrhu o úkon účastníků, který následoval po zániku závazku ze smlouvy, a to tak, že dovolatel sdělil navrhovateli, že došlo ke splnění článku II. bodu 1 smlouvy, a tento úkon hodnotil jako odvolání účinku odstoupení navrhovatele od smlouvy.

Dále pak namítá, že nešlo o převod obchodního podílu na osobu stojící mimo společnost, a proto nebylo možné smlouvu platně uzavřít. Tvrdí, že uzavření takové smlouvy bylo v rozporu s ustanovením § 120 obch. zák. v té souvislosti považuje za zmatečný i souhlas valné hromady společnosti s převodem obchodního podílu. Skutečnou vůlí účastníků bylo ukončit účast navrhovatele ve společnosti s tím, že jeho uvolněný podíl „zůstane ve společnosti“ a spojí se s obchodním podílem dovolatele. Dovolatel tvrdí, že navrhovateli vznikl nárok na vypořádací podíl podle § 150 obch. zák., na nějž mu již bylo vyplaceno více, než mu přísluší, proto navrhuje, aby dovolací soud napadené rozhodnutí odvolacího soudu zrušil.

Navrhovatel navrhuje dovolání jako zjevně bezdůvodné odmítnout, neboť ustanovení § 120 obch. zák. na vztah účastníků nedopadá, když smlouvou převáděný obchodní podíl nabyt druhý společník, a nikoliv společnost.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., není však důvodné.

Nejvyšší soud zrušil rozsudek soudu druhého stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Dovolatel především namítá proti závěru odvolacího soudu, že navrhovatel odvolal s jeho souhlasem účinky odstoupení od smlouvy podle ustanovení § 349 odst. 1 obch. zák. K tomu mělo podle odvolacího soudu dojít tím, že odpůrce poskytl navrhovateli další část plnění ze smlouvy, o čemž účastníci sepsali listinu, ve které shodně prohlásili, že tímto převodem došlo ke splnění článku II., bodu 1 smlouvy. Z toho odvolací soud dovodil shodnou vůli obou stran plnit smlouvu a tento úkon hodnotil jako odvolání účinků odstoupení od smlouvy.

Proto se Nejvyšší soud nejprve zabýval tím, zda takový postup je možný. V projednávané věci odvolací soud vycházel z toho, že odstoupení navrhovatele od smlouvy bylo platným právním úkonem. Z ustanovení § 349 odst. 1 obch. zák. vyplývá, že mělo-li platně dojít k odvolání účinků odstoupení, byl k tomu nutný právní úkon navrhovatele směřující k odvolání účinků odstoupení od smlouvy učiněný v zákonem předepsané formě a právní úkon, kterým odpůrce s odvoláním účinků odstoupení od smlouvy projevil souhlas, učiněný v zákonem předepsané formě. Uvedeným podmínkám nepochybně vyhoví dohoda účastníků, ze které vyplývá, že se dohodli, že smlouva o převodu obchodního podílu ve společnosti B., spol. s r. o., mezi nimi nadále platí – má-li taková dohoda předepsanou formu. Dovolací soud se ztotožnil se závěrem odvolacího soudu, že listina, ve které účastníci (poté co navrhovatel odstoupil od smlouvy a odpůrce přesto z této smlouvy částečně plnil) shodně prohlásili, že převodem akcií společnosti T., a. s., na navrhovatele došlo ke splnění

članku II., bodu 1. smlouvy, je listinou, ve které se účastníci dohodli na odvolání účinků odstoupení od smlouvy, byť to v ní nebylo vyjádřeno *expresis verbis*. Zbývá tedy se zabývat tím, zda měl tento právní úkon zákonem předepsanou formu.

V ustanovení § 63 obch. zák., ve znění účinném k tvrzenému odvolání účinků odstoupení od smlouvy, se určuje, že právní úkony týkající se založení, vzniku, změny, zrušení nebo zániku společnosti musí mít písemnou formu s úředně ověřenými podpisy; zákon stanoví, pro které úkony se vyžaduje forma notářského zápisu. Pokud stanoví zákon formu notářského zápisu pro právní úkon, kterým se zakládá společnost, vyžaduje se forma notářského zápisu i pro změny jeho obsahu.

V ustanovení § 115 odst. 3 obch. zák. v rozhodném znění, se určuje, že smlouva o převodu obchodního podílu musí mít písemnou formu. Podpisy účastníků musí být úředně ověřeny.

Není pochyb o tom, že odstoupení od smlouvy o převodu obchodního podílu a odvolání účinků odstoupení od smlouvy jsou, stejně jako samotná smlouva o převodu obchodního podílu, právní úkony týkající se změny společnosti, neboť jimi dochází ke změně v osobách společníků. Proto je pro odvolání účinků odstoupení od smlouvy o převodu obchodního podílu a rovněž k udělení souhlasu k takovému odvolání nutná písemná forma a podpisy na nich musí být úředně ověřeny.

Protože se odvolací soud nezabýval tím, zda listina, ze které dovodil odvolání účinků odstoupení od smlouvy, splňovala zákonem stanovené náležitosti, je jeho právní posouzení neúplné, a tedy i nesprávné.

K námitce dovolatele, že je smlouva neplatná pro rozpor s ustanovením § 120 obch. zák., dovolací soud uzavřel, že nestanoví-li společenská smlouva jinak, může společník se souhlasem valné hromady smlouvou převést svůj obchodní podíl na jiného společníka (§ 115 odst. 1 obch. zák. ve znění účinném v době uzavření smlouvy). Dovolatelův názor, že převod obchodního podílu mezi společníky není možný, nemá oporu v rozhodné zákonné úpravě a ze skutkových zjištění soudu prvního stupně plyne, že převodu obchodního podílu na jiného společníka nebrání ani společenská smlouva.

Dovolateli rovněž nelze přisvědčit v názoru, že smlouvou nabyla (resp. měla nabýt) převáděný obchodní podíl společnost. Smlouva byla uzavřena mezi dvěma fyzickými osobami, které v době před uzavřením smlouvy byly společníky téže obchodní společnosti. Obchodní společnost účastníkem smlouvy není. Právní základ smlouvy tkví v ustanovení § 115 odst. 1 obch. zák., ustanovení § 120 obch. zák. se na projednávanou věc nevztahuje.

Podle ustanovení § 200e odst. 1 a 3 ve vazbě na ustanovení § 9 odst. 3 písm. g) o. s. ř. se ve sporech z právních vztahů mezi obchodními společnostmi a jejich společníky, jde-li o vztahy ze smluv, jimiž se převádí podíl společníka, rozhoduje usnesením. Rozhodnutí odvolacího soudu má proto povahu usnesení, i když tak není označeno, a proto také dovolací soud rozhodl ve věci usnesením.

Uvedený nedostatek označení však není takovou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí věci, a nezakládá některý z důvodů zmatečnosti.

Protože právní posouzení věci co do řešení otázky, na níž napadené rozhodnutí spočívá, není správné, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání, rozsudek odvolacího soudu podle ustanovení § 243b odst. 2, věty za středníkem, a odst. 3 o. s. ř. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.